

D V C A T V S N I V E R N E N S I S,

vulgo

D V C H É D E N E V E R S.

Burgundia Ducatus concenserent solent tres urbes Episcopales, quae tamen Parlamenti Parisiensis jurisdictionem agnoscunt: vernacule nominantur *Nevers, Auxerre, Mascon*. Prima dignitate gaudet

& honore Ducatus, cujus ditio (*Duché de Nivernois*) late patens, tribus navigeris fluviis irrigatur, *Icauna, Elavere, Ligeri*. Incolae rei pecuariae sunt dediti. frumenti producit ager parum, vini fere nihil. praeter ferri, etiam argenti habet venas, circa Fanum Divi Leonardi: Carbonum lapideorum, qui haud procul Decisa oppido effodiuntur, magnus ibi usus. Numerantur hic oppida portis murisque clausa XIII, quorum Nivernum est metropolis, jurisdictionem exercens in XXX, ut vocant, Castellanas. *Noviodunum*, Caesari notum, cujus lib. 7 haec de eo sunt verba: *Noviodunum erat oppidum Eduorum, ad ripas Ligeris opportuno loco positum, &c.* Et ne quis amplius ambigat, urbem Ligeri appositam, quae *Nevers* vulgo, esse *Noviodunum* Caesaris: discrete in quadam Notitia Provinciarum Galliae, quae penes IC. Iacobum Cujacium fuit, legitur: *Noviodunum Nivernensium*. Antonino Nivernium vocatur in itinere, quod Augustoduno ducitur Lutetiam Parisiorum. Oppidum est omni ex parte moenibus cinctum firmissimis, turribusque amplissimis, & fossis profundissimis probe munitum. Qua meridies est, moenia Ligeris lambit, pontem habens pulcherrime quadrato lapide constructum, viginti arcuum. *Nivernis*, unde vernaculum oppido nomen, ab Ortu circumfluens, duobus acceptis ponticulis, mox in Ligerim se exonerat. Ad Septentrionem & Occasum fontes sunt, ex quibus etiam aquae in urbis fossas deduci possunt. Arcem habet, & palatium Principum Nivernensium, juxta primariam Ecclesiam, quae D. Cyro sacra, cuique Episcopaeum adhæret. Nihil, aut certe parum suburbiorum, quod secus in aliis Galliae oppidis: & hinc Nivernium munitius, minusque insidiis obnoxium.

Gallia.

De ea ita Tomo Urbium III scribit G. Braun: *Noviodunum*, vel, ut plerique; *Nivernia*, vulgo *Nevers*, *Nivernensium* Ducatus, urbs tam antiqua, eoque loco sita, ut sine errore dici ea possit, cujus in Commentariis suis meminit Caesar hisce verbis: Oppidum diruit (de Genabo loquitur) atque incendit, praedam militibus donat, exercitum Ligerim transducit, atque in Biturigum fines pervenit. Vercingetorix, ubi de Caesaris adventu cognovit, oppugnatione defecit, atque obviam Caesari proficiscitur. Ille oppidum Biturigum, positum in via, *Noviodunum* oppugnare instituerat, &c. Vides, ut Gergoninae urbi à Gallis obsessae auxilio proficiscens, *Novioduno* iter habuerit? quae urbs non alia censeretur potest, quam quae nunc *Nivernia* dicitur, ad Ligerim sita, eo prorsus itinere, quo Caesari eundem erat. ubi is veritus, ne male ab exercitu Gallico exciperetur, quamvis urbem teneret: videns tamen adversum occurrere Gallorum equitatum, qui praelium deposceret, eam reliquit. Itaque hodie quoque in ipsius urbis moenibus videas antiquum propugnaculum, magnae omnino amplitudinis, & altitudine ipsos urbis muros aequans. Et vero *Nivernium* esse *Noviodunum* Caesaris, docet Aimé ille monachus historiae suae initio, ubi Celticas urbes enumerans, *Noviodunum* inquit esse, quam hodie *Nivernis* esse putant. Qui eadem etiam sua historia perhibet, urbem hanc (quemadmodum universum *Nivernensem* Ducatum, cujus *Noviodunum* caput est) initio Comites habuisse, qui rempub. Regis nomine curarent, sed Comites deinde ejus possessionem ac dominatum usu cepisse; successu deinde temporis Comitatum hunc ad Ducalem dignitatem pervenisse: primumque *Niverniae* ducem fuisse *Franciscum*, filium *Caroli Niverni*, & *Mariae Atrebatanae*, cui uxor fuerit *Margareta Borbonia*, *Caroli primi Ducis Vendomii* filia.

Infra oppidum dimidii fere milliarii itinere, *Fluvii*, nobilissimus *Arvernorum* fluvius *Elaver*, vulgo *Allier*, Ligeri commiscetur. Locus *Conflans à confluentibus* fluviis dicitur.

Inter praecipua Ducatus *Nivernensis* oppida sunt *Decisa*, *Decisæ* apud Antoninum: *Clamecy*, *um*, *Douzyum*, *Molinium*, *Angilbertsum*, *Corbignium*, *Fanum*.

H h

Nivernis-
um.

Nivernis
olim No-
viodunum.

Origo no-
minis.